
ALGEMEEN OVERLEG NOVI

Het IPO, de VNG en de UvW herkennen zich in de geschetste nationale strategische opgaven en in de voorgestelde uitwerking in politieke prioriteiten van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Daarmee hebben we wat ons betreft een mooie stap gezet. De centrale opgaven overstijgen grenzen tussen beleidsterreinen en overheden en kunnen alleen effectief worden opgepakt als overheden handen ineen slaan en op basis van gelijkwaardigheid en wederkerigheid gaan samenwerken, waarbij de burgers en de opgaven centraal staan. Het streven is dan ook om te komen tot een nationale omgevingsvisie (in plaats van een Rijksvisie) die zelfbindend is voor het Kabinet. Dat past ook in het huidige tijdsgewricht waarbij we interbestuurlijk maatschappelijke opgaven oppakken. Een nationaal belang betekent in onze ogen niet dat het Rijk ook de regie moet hebben over de uitvoering. Veel ruimtelijk beleid is ondergebracht bij decentrale overheden. De decentrale verantwoordelijkheid is dan ook een belangrijk punt van de Omgevingswet. Wij doen daarom het aanbod om opgavegericht samen te werken aan een visie met handelingsperspectief waarin ruimte is voor regionaal maatwerk.

EEN VISIE MET HANDELINGSPERSPECTIEF

Het aangekondigde Bestuursakkoord NOVI moet wat ons betreft aantoonbaar meerwaarde hebben boven andere afspraken. Wij stellen voor om eerst het visiedeel van de NOVI op te stellen met de daarbij behorende opgaven, beleidsmatige uitwerkingen en politieke afwegingen. Pas daarna kunnen we een betekenisvol Bestuursakkoord met elkaar maken. Immers, pas als de inhoud bekend is, kunnen we zicht krijgen op de wenselijke en specifieke gezamenlijke inzet van instrumenten. Daar kunnen we dan met elkaar afspraken over maken in een Bestuursakkoord. Wij bepleiten daarom een meer volgtijdelijk traject inzake de NOVI en een Bestuursakkoord, in plaats van een parallel traject.

OPGAVEGERICHT SAMENWERKEN EN BENUTTEN VAN KOPPELKANSEN

De meerwaarde van de NOVI zit in het benutten van koppelkansen tussen verschillende opgaven en het ontkokeren van beleid. De NOVI kan bijdragen aan een integrale aanpak en biedt daarmee een kans om los te komen van ingesleten sectoraal beleid. Toekomstige mobiliteitsvragen en de woningbouwopgave kunnen niet in isolement worden gezien en moeten worden gekoppeld aan de transformatieopgaven in de steden en de krimpgebieden, aan de energie- en klimaatopgave (Regionale Energie- en Klimaatstrategieën) en aan de opgave om zuinig te zijn op de groene omgeving. Ook internationaal liggen er kansen en uitdagingen: de sociaaleconomische wereld houdt zich niet aan de landsgrenzen. De decentrale overheden hechten daarom belang aan een stevig internationaal perspectief.

GOED AFWEGINGSKADER NODIG

De ruimte in Nederland is beperkt en we willen veel; bijvoorbeeld op het gebied van wonen, energieopwekking, recreatie, rust, natuur, landschap en landbouw. Een aantal opgaven loopt door alle andere opgaven heen, zoals goed waterbeheer en de energietransitie. Opgaven kunnen bij elkaar komen maar vragen ook om keuzes te maken. De NOVI moet een afwegingskader vormen waarin waterbeheer en de energietransitie zowel sturend als verbindend bij de verschillende opgaven aan bod komen. De Omgevingswet vraagt om integraal te kijken naar de maatschappelijke opgaven. Om de bestuurlijke afwegingen te kunnen maken is een goed afwegingskader van essentieel belang. Als koepels hebben we tot nu toe geen zicht op hoe dit vorm gaat krijgen.

REGIONAAL MAATWERK EN NATIONALE SLEUTELGEBIEDEN

Omwille van de verschillen tussen - en zelfs binnen - regio's, pleiten de decentrale overheden voor regionaal maatwerk en ruimte voor regionale afspraken. Een belangrijk onderdeel in de uitvoering van de NOVI, is het

voorstel van een werkwijze waarin nationale sleutelgebieden een centrale rol vervullen. Aangegeven is dat deze aanpak met sleutelgebieden (en de selectie daarvan) in aanloop naar de hoofdlijnenbrief, samen met de medeoverheden verder wordt uitgewerkt. De decentrale overheden pleiten bij de selectie van de gebieden voor een zorgvuldig en transparant proces en vernemen graag hoe het selectieproces precies zal worden ingericht, wie daarbij worden betrokken, en hoe en op basis van welke criteria de uiteindelijke afweging en keuzes zullen worden gemaakt.

GEZAMENLIJK EN SAMENHANGEND

Als overheden komen wij in een gezamenlijk proces tot de NOVI. Dat proces moet onder grote tijdsdruk een ontwerp NOVI opleveren. Het is onze intentie om dit gezamenlijk op te pakken en gezamenlijk vorm en inhoud te geven, zodat dit leidt tot een gedragen NOVI waarin alle partijen zich herkennen. Dat is een majeure opgave. Een opgave die vraagt om zorgvuldigheid, transparantie en voorspelbaarheid en voldoende tijd om bestuurlijk tot het goede gesprek te komen over de inrichting van de fysieke leefomgeving en de economische en sociale toekomst van Nederland. Wij roepen op om daar aandacht voor te hebben en dat proces goed interbestuurlijk in te richten. Dat is ook van belang om verbinding te leggen tussen de omgevingsvisies van gemeenten (govi's) en provincies (povi's).

Tot slot is het van belang om de samenhang tussen NOVI en andere majeure interbestuurlijke trajecten te bewaken, zoals die voor het Klimaat- en Energieakkoord en het Interbestuurlijk Programma (IBP). Zo moeten de (ruimtelijke) impact van het Klimaat en Energieakkoord en de Regionale Energie- en Klimaatstrategieën hun weerslag krijgen in de NOVI. Het is daarom goed dat de trajecten voor NOVI en het Klimaatakkoord samen oplopen en dat voldoende wisselwerking wordt georganiseerd. Ditzelfde geldt voor de uitvoering van het IBP waarin vier fysieke maatschappelijke opgaven zijn opgenomen: samen aan de slag voor het klimaat, toekomstbestendig wonen, regionale economie als versneller en naar een vitaal platteland. De NOVI kan samenhang aanbrengen in de aanpak van deze vier opgaven uit het IBP.